

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2015. év június hó 12. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

Í T É L E T E T:

A testi sértés büntette és más bűncselekmények miatt I.r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 11.B.33/2013/105. számú ítéletét az I. r. és a II. r. vádlottak tekintetében az alábbiak szerint **változtatja meg**.

Az emberi szabadság elleni bűncselekményt az I. r. vádlott vonatkozásában 2 rb. társtettesként elkövetett zsarolás büntette kísérletének (1978. évi IV. törvény 323. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pont, 323. § (1) bekezdés), a II. r. vádlott tekintetében 2 rb. társtettesként elkövetett zsarolás büntette kísérletének (Btk. 367. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont, 367. § (1) bekezdés) minősíti.

Az élet, testi épség és egészség elleni bűncselekményt az I. r. vádlott vonatkozásában 2 rb. társtettesként elkövetett testi sértés büntettének - amelyből 1 rb. kísérlet - (1978. évi IV. törvény 170. § (1) bekezdés és (6) bekezdés I. fordulat), a II. r. vádlott tekintetében 2 rb. társtettesként elkövetett testi sértés büntettének - amelyből 1 rb. kísérlet - (Btk. 164. § (1) bekezdés és (8) bekezdés I. fordulat) minősíti.

Az I. r. vádlott terhére megállapított további testi épség elleni bűncselekmény minősítése és megnevezése helyesen testi sértés büntettének kísérlete.

Az I. r. vádlott szabadságvesztés büntetését 8 (nyolc) évre, a II. r. vádlott szabadságvesztés büntetését 5 (öt) év 6 (hat) hónapra súlyosítja.

A II. r. vádlott tekintetében a 2011. szeptember 14. napjától 2013. március 3. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt számítja be.

A III. r. vádlott 2011. július 24. napjától július 26. napjáig volt őrizetben.

A bűnjelekre vonatkozó rendelkezést hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot különleges eljárás lefolytatására utasítja.

A 2013. november 19. napja előtti tárgyalási határnapok feltüntetését és a részbeni folytatólágosságra utalást mellőzi.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 50.370 (ötvenezer-háromszázötven) forint bűnügyi költségből az I. r. vádlott 16.320 (tizenhatezer-háromszázhusz) forintot, a II. r. vádlott 19.050 (tizenkilencezer-ötven) forintot köteles az államnak megfizetni, míg a fennmaradó 15.000 (tizenötezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

A Budapest Környéki Törvényszék a 2014. március 12. napján kihirdetett 11.B.33/2013/105. számú ítéletével az I.r. vádlottat 2 rb., egy esetben kísérleti szakban maradt életveszélyt okozó testi sértés büntette [1978. évi IV. törvény 170.§ (1) bekezdés, és (6) bekezdés I. fordulat], 2 rb., aljas indokból, a sértett sanyargatásával elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette [1978. évi IV. törvény 175.§ (1) bekezdés és (3) bekezdés a) és c) pont], valamint 1 rb., aljas indokból elkövetett könnyű testi sértés vétsége [1978. évi IV. törvény 170.§ (1) bekezdés és (3) bekezdés] miatt - halmazati büntetésül, mint visszaesőt - 7 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés és 7 év közügyektől eltiltás büntetésre ítélte. Megállapította, hogy a vádlott a szabadságvesztés büntetéséből feltételes szabadságra nem bocsátható.

A II.r. vádlottat 2 rb., bűnsegédként, aljas indokból, a sértett sanyargatásával elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette [Btk. 194.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés b) és c) pont], valamint 2 rb., egy esetben kísérleti szakban maradt súlyos testi sértés büntette [Btk. 164.§ (1) bekezdés és (3) bekezdés] miatt - halmazati büntetésül - 4 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés és 4 év közügyektől eltiltás büntetésre ítélte azzal, hogy vádlott a szabadságvesztésből legkorábban a büntetése 2/3 részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Mindkét vádlott esetén a szabadságvesztésbe beszámítani rendelte a vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött időt.

A III.r. vádlottat az ellene bűnsegédként, aljas indokból, a sértett sanyargatásával elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette [Btk. 194.§ (1) bekezdés és (2) bekezdés b) és c) pont] miatt emelet vád alól felmentette.

A sértett1 polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította.

Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, valamint a bűnügyi költség viseléséről.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész az I.r. és II.r. vádlottak terhére, büntetésük súlyosítása, míg az I.r. vádlott enyhítés, védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés, a III.r. vádlott pedig a felmentés jogcímének megváltoztatása, bűncselekmény hiányában történő felmentése érdekében jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2014. szeptember 25. napján kelt BF.360/2013/3. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket alaptalannak tartva az ügyészi fellebbezést fenntartotta.

Elsőként utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok körében megsértette a Be. 250.§ (2) bekezdés h) pontjában és a Be. 281.§ (1) bekezdésében írt rendelkezéseket,

melyek azonban az ügy érdemi elbírálását nem befolyásolták. Ugyanakkor ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, a releváns bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelve - a vádlottak tagadása mellett - a tényállást mérlegelési jogkörben eljárva helyesen állapította meg. E tényállás mentes a megalapozatlansági okoktól, ezért felülbírálatra alkalmas. Az eljáró bíróság indokolási kötelezettségének is eleget tett, indokolása megfelel a logika szabályainak. Ennek során számot adott arról, hogy a vádlottak tagadásával szemben miért a sértett¹, illetve csekély részben a sértett², tanú¹ és tanú² tanúvallomására, tanú³ nyomozás során tett tanúvallomására, valamint az igazságügyi szakértői véleményekre alapította a tényállást. A megalapozott tényállás megváltoztatására a másodfokú eljárásban nincs törvényes lehetőség, ezért az I.r. vádlott védőjének a tényállást felmentés érdekében támadó fellebbezése a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma folytán nem vezethet eredményre. Osztva az elsőfokú bíróság azon megállapítását, mely szerint nem állapíthat meg kétséget kizáróan a III.r. vádlott bűnössége, kifejtette, hogy a bizonyítás nem hozott olyan eredményt, amely alapján a bűncselekmény elkövetése kizárható lenne, ezért a III.r. vádlott fellebbezése sem alapos. Az elsőfokú bíróság a tényállás alapján okszerűen vont következtetést az I.r. és a II.r. vádlottak bűnösségére, és törvényesen minősítette az általuk elkövetett bűncselekményeket, helyesen alkalmazta az I.r. vádlott tekintetében az elkövetéskori, míg a II.r. vádlott tekintetében az elbíráláskori Btk-t. A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket is helyesen tárta fel. Ennek alapján azonban a törvényszék által kiszabott büntetés e két vádlott esetében nem szolgálja kellőképpen a büntetési célokat, tekintettel arra, hogy a súlyosító körülmények mindkettejükénél dominálnak az enyhítő körülményekkel szemben. A velük szemben kiszabott szabadságvesztés, és ahhoz igazítva a mellékbüntetés is súlyosítandó.

Ennek alapján nyilvános ülés kitűzését, és azon a Budapest Környéki Törvényszék ítéletének megváltoztatását, az I.r. és a II.r. vádlott fő- és mellékbüntetése tartamának emelését, míg egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

Az I.r. vádlott fellebbezésének részletes indokolását a 2015. március 19-én kelt beadványában terjesztette elő. Ebben előadta, hogy tanú⁴, tanú⁵ és tanú³ őt terhelő nyomozati vallomásai - azok egyezősége miatt - nem vehetők figyelembe. Hallotta azt is, hogy a II.r. vádlott megállapodott egy nővel a büntetés-végrehajtási intézetben, hogy lefizetik a tanúkat: beszámolt a III.r. vádlottal a nyomozati szembesítés körülményeiről, ahol a III.r. vádlottal vele közölte, hogy csak azért tesz rá - valótlan - terhelő vallomást, mert a nyomozó hatóság előzetes letartóztatásának megszüntetését helyezte kilátásba. Ezt követően részletesen - alapvetően tárgyalási vallomását megismételve - számolt be az eseményekről. Kiemelte, hogy semmiféle üzletről nem volt szó, sértett¹ csak azért tartott velük vidékre, mert sértett²-vel újrakezdte a párkapcsolatát. Továbbra is elismerte, hogy tanú³-nak adott egy pofont, de hangsúlyozta, hogy annak oka az volt, hogy nevezett nem hívott hozzá orvosi segítséget, mikor láthatta, hogy a kábítószer miatt nem volt eszméletén. A sértett² nyaki sérülése úgy keletkezett, hogy a sértett² a nyakába akasztott egy kötelet, és úgy indult el, de majdnem elesett, és ő ezt megakadályozandó, elkapta a kötelet, azzal tartotta meg, nehogy fejsérülése keletkezzen az eséstől. A sértett¹-t egyáltalán nem bántalmazta. Kábítószer-függőségét is kiemelve sérelmezte, hogy hallucinációi miatt a nyomozó hatóság nem rendelt ki pszichológus szakértőt. Azt indítványozta, hogy a másodfokú bíróság helyezze hatályon kívül az elsőfokú bíróság ítéletét, vagy változtassa azt meg és enyhítse a büntetését. Ez utóbbinál kérte figyelembe venni feltáró vallomását, öt kiskorú gyermekét, megbánását és az eltelt időt.

A másodfokú nyilvános ülésen az I.r. vádlott védője fellebbezését részben módosított tartalommal tartotta fenn. Elsődlegesen az indokolási kötelezettség elmulasztása miatt az ítélet hatályon kívül helyezését, másodlagosan a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján enyhébb minősítés megállapítását indítványozta. E vonatkozásban előadta, hogy a sértett¹, tanú⁵ és tanú⁴ tanúk vallomásait a bizonyítékok köréből ki kell rekeszteni. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem adott magyarázatot arra, hogy mikor tanú² kivételével mindenki kábítószer hatása alatt volt, közvetett észleléseken alapuló vallomásaik miként értékelhetők. Nem adott számot arról sem, hogy miközben az I.r. vádlott többször elaludt az események során, ha a sértettek valóban el akarták volna hagyni a helyszínt, miért nem tették meg, nem tartalmazza az indokolás, hogy az események mely pontja az, amelyre figyelemmel a személyi szabadság megsértése megállapítható. Miután pedig időben és térben az erőszakos magatartástól nem különül el a személyi szabadság megsértése, jogi értelemben sem lett volna lehetősége az elsőfokú bíróságnak a személyi szabadság megsértését a vádlottak terhére róni. Az indokolásban az elsőfokú bíróság nem tisztázta kellően azt sem, hogy kinek a magatartása eredményezte a sértett¹ bordatörését. Az életveszélyes sérülés, azaz a légmell a 2011. június 23-i röntgenfelvételeken még nem látható, csak június 25-én diagnosztizálták, miközben a sértett saját felelősségére elhagyta a kórházat, így az eredményért a vádlottakat felelősség nem terhelheti. A sértett² sérelmére elkövetett cselekmény esetén az indokolás nem tér ki arra, hogy az orvosszakértői vélemény kizárólag a kórházi lelet alapján készült, amelyek pedig 5 nappal a sérülések vélt bekövetkezése után keletkeztek. Az ítélet nem foglalkozik továbbá azzal, hogy a sértett² vallomásaival saját felelősségét próbálta enyhíteni, hiszen ő maga is részt vett a sértett¹ bántalmazásában. E tanú vallomása még abban is ellentétes, hogy az I.r. vádlott pontosan mivel fojtogatta őt: inggel, pórazzal, vagy kötéllel. Miközben a sértett szabadon mozoghatott a lakásban is, az ítélet adós marad annak magyarázatával, hogy mely körülmény miatt róható az I.r. vádlott terhére a sértett sanyargatása. A tanú³ sérelmére elkövetett testi sértés esetén ugyancsak hiányos az indokolás a tekintetben, hogy mi teszi megállapíthatóvá az aljas indokot, hiszen maga a sértett is úgy nyilatkozott, miszerint nem tudta, miért kapta a pofont az I.r. vádlottól. A büntetés enyhítésére irányuló, harmadlagos fellebbezésében hivatkozott a vádlott javára jelentkező azon enyhítő körülményre, hogy csupán közvetett életveszélyes sérülés jött létre, és ezért a középmértéket el nem érő tartamú büntetés kiszabása indokolt.

A II.r. vádlott védője az ügyészi fellebbezés elutasítása mellett érvelve az elsőfokú ítélet hiányosságaira hivatkozott, emellett ugyanakkor arra is, hogy a II.r. vádlott büntetőjogi felelőssége a személyi szabadság megsértésében nem állapítható meg. Álláspontja szerint nem tisztázott, hogy miben állt a II.r. vádlott szándékegysége az I.r. vádlottal, s ebben az ítélet rendelkező része - ahol bűnsegédként mondta ki bűnösnek a bíróság - és indokolása - ahol pedig társtettesiséget állapított meg - is ellentétes. Noha az ítélet a II.r. vádlottnak tulajdonítja azt a kijelentést, mely szerint addig a sértettek nem hagyhatják el a házat, amíg társa fel nem ébred, ennek biztosítása érdekében semmilyen konkrét intézkedéseket nem tett. A sértett² személyi szabadságának megsértésére az utcán került sor, ahol a II.r. vádlott nem volt jelen, szándékegysége a lakásban a bántalmazás során már nem állapítható meg. Elfogadható érvelése szerint, hogy védence részt vett a bántalmazásban, de a személyi szabadság megsértésében nem, s erre tekintettel büntetése enyhítésére is indítványt tett. E körben kiemelte, hogy a II.r. vádlottat korábban mindössze közérdekű munkára és pénzbüntetésre ítélte a bíróság, büntetett előéletét ezért nem lehet nagy súllyal figyelembe venni. Ehhez képest nyomatékos enyhítő körülmény a 4 éves időmúlás,

a vádlott sodródó személyiségszerkezete, továbbá, hogy nem volt kezdeményező, irányító szerepe. Minderre tekintettel a büntetés enyhítését indítványozta.

A III.r. vádlott védője a fellebbezését fenntartva arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság által rögzített tényállásból védenca bűncselekmény hiánya miatti felmentése következik. Egyetlen bizonyíték sem merült fel az ügyben, amely felveti a vádlott felelősségét, még a vádlott-társak sem adtak magyarázatot a III.r. vádlott szerepére. A sértett¹ is tagadta, hogy a vádlott bármilyen bűnös magatartást kifejtett volna a sérelmére, és az sem igazolja a bizonyítottság hiánya miatti felmentést, hogy a sértett ellene is előterjesztette a polgári jogi igényt.

A nyilvános ülésen jelen volt az I.r. vádlott a saját védelmében védőjéhez csatlakozott, az utolsó szó jogán nem kívánt élni nyilatkozattételi jogával.

A többirányú fellebbezések közül az ügyészi fellebbezés alapos.

Az ítéletábra kétoldalú perorvoslással támadott Budapest Környéki Törvényszék ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált.

Ennek során az ítéletábra megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási törvény rendelkezéseit túlnyomórészt megtartotta.

Az elsőfokú bíróság törvényesen ismételte meg 2013. november 19-én a tárgyalást a tanács összetételében bekövetkezett változás okán.

Tüzetesen megvizsgálta a tanú⁴-nek a II.r. vádlotthoz fűződő hozzátartozói - élettársi - viszonyra vonatkozó állításának valóságát. E körben rendőri információt is beszerezett (bírósági iratok 74. sorszáma, amelyet a tárgyaláson ismertetett is (9. oldal), felderítette, hogy a tanú a II.r. vádlottal e tárgyalási időpontban sem, és az elkövetéskor sem volt hozzátartozói relációban, ezért törvényesen döntött arról, hogy a tanút mentességi jog nem illeti meg, és hallgatta ki tanúként.

Ugyanakkor észlelte a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság a 2013. június 13. és szeptember 12-én tartott tárgyalásokon megszegte a Be. 181.§ (1), (2) és (5) bekezdésében, valamint a Kúria 4. számú Büntető kollégiumi véleményében foglaltakat akkor, amikor a III.r. és a II.r. vádlottak távollétében - annak ellenére, hogy annak feltételei nem álltak fenn - érdemi tárgyalásba bocsátkozott. E szabálysértés azonban az eljárást és az érdemi döntést lényegesen nem befolyásolta, mert a 2013. november 19-i tárgyaláson a tanács összetételében bekövetkezett változás folytán a tárgyalást meg kellett ismételni, s erre már szabályos eljárási környezetben került sor.

A 2014. március 6-i tárgyaláson (103. jkv. 2. oldal) az I.r. vádlott a médianyilvánosság miatt a nyilvánosság kizárására tett indítványt arra hivatkozással, hogy kifejezett nyilatkozata ellenére felismerhető módon szerepelt a televízió egyes adásaiban. Az elsőfokú bíróság végzéssel elutasította az indítványt, amely ellen a Be. 238.§ (1) bekezdése ellenére külön fellebbezési jogot biztosított. A határozatot az ügyész, az I.r. vádlott és védője tudomásul vette, azonban az elsőfokú bíróság az érdemi határozatában nem tért ki döntésének indokaira. A nyilvánosság kizárásának a Be. 237.§ (3) bekezdésében írt egyetlen oka sem

állt fenn, ilyenre az indítvány sem utalt, ezért az elsőfokú bíróság törvényesen döntött az indítvány elutasításáról, relatív eljárási szabálysértése az eljárása egészének törvényességére nem hatott ki.

Az elsőfokú bíróság a vád tárgyává tett bűncselekmények elbírálása szempontjából releváns bizonyítékokat feltárta, egyenként és összességében értékelte, mérlegelte, az esetek többségében tényből tényre is helyesen következtetett.

Az általa megállapított tényállás túlnyomórészt megalapozott, mentes a Be. 351.§ (2) bekezdésében foglalt hibáktól, hiányosságoktól, azonban az iratok tartalma alapján a Be. 352.§ (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel kiegészítésre, pontosításra szorul, emellett egyes megállapítások - a tényállási részben szerepeltetésük helyett - tévesen az ítélet indokolásában kerültek rögzítésre.

- Az ítélet 4. oldal 1. bekezdésében az I.r. vádlott személyi körülményei körében rögzíti, hogy a vádlott két - különélő - gyermeke után tartásdíjat nem fizet (27. tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldal)
- A 4. oldal 8. bekezdése után e vádlott elítélési adatait kiegészíti azzal, hogy a vádlottat utóbb a Hevesi Városi Bíróság a 169/2011/28. sz. 2013. március 27-én jogerős ítéletével a 2010. március 9-én elkövetett lopás büntette és lopás vétsége miatt 1 év 2 hónap börtönbüntetésre ítélte.
- Az 5. oldalon azzal egészíti ki a személyi körülményeket, hogy a vádlott ellen jelenleg három további büntetőeljárás van folyamatban kábítószerrel visszaélés és jármű önkényes elvétele miatt (vádlott erkölcsi bizonyítványa, másodfokú iratok 8-I. sorszáma)
- Az 5. oldal 2. bekezdését a II.r. vádlott személyi körülményeire vonatkozóan pontosítja azzal, hogy a vádlottnak három kiskorú gyermeke van (80. tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal).
- Az 5. oldal 6. bekezdését azzal egészíti ki, hogy a III.r. vádlott 2013. évben már 8 éve állt idegrendszert kezelés alatt (27. tárgyalási jegyzőkönyv 17. oldal)
- A tényállást az ítélet 7. oldal 3. bekezdésében azzal egészíti ki, hogy a sértett1-et az I.r. öléssel, a II.r. vádlott a leánya megölésével is fenyegette (a sértett1 vallomása a 42. tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldal utolsó bekezdés, 8. oldal 4. bekezdés, a sértett2 vallomása - 42. tárgyalási jegyzőkönyv 108. oldal)
- Az ítélet 16. oldal utolsó előtti bekezdését - mely szerint a sértett1 a bántalmazása során enni nem kapott és inni is csak nagyon keveset - a tényállás 7. oldal 4. bekezdéseként átemeli.
- A 7. oldal 6. bekezdését pontosítja azzal, hogy tanú3-t az I.r. vádlott „több alkalommal” helyett legalább egy alkalommal, meg nem határozható erővel arcul ütötte, melynek következtében a sértettnek sérülése nem keletkezett. (a sértett1 vallomása, 80. tárgyalási jegyzőkönyv 10. oldal, a tanú3 nyomozás során tett tanúvallomása, 756. oldal)

- A 8. oldal 3. bekezdésének első mondatához átemeli az ítélet 18. oldal 9. bekezdés 2-5. mondatait, és kiegészíti azzal, hogy orvosi mulasztás kizárható (85. tárgyalási jegyzőkönyv 2-4. oldal)

Az így kiegészített és pontosított tényállás már mentes a Be. 351. § (2) bekezdésben írt hibáktól és hiányosságoktól, így az a Be. 351.§ (1) bekezdése és a Be. 352.§ (2) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének a szükséges mértékben eleget tett. Ennek során rendkívül szűken, de számot adott arról, hogy mely bizonyítékot milyen okból fogadott el, és melyeket miért vetett el.

Törvényesen járt, el, amikor a tényállást a III.r. vádlott nyomozati vallomása és a sértett1, valamint a tanú2 nyomozati és tárgyalási vallomásaira alapította, mert ezek a bizonyítékok álltak összhangban az objektív adatokat tartalmazó igazságügyi orvosszakértői véleménnyel, és az eljárás egyéb adataival. A további tanúk nyilatkozatát gondosan értékelve csak annyiban fogadta el, amennyiben az előbbi bizonyítékokkal összhangban voltak.

Osztotta a másodfokú bíróság a sértett2 vallomásának ismertetésével összefüggő kritikai észrevételeket, tény, hogy az elsőfokú bíróság az igen terjedelmes tanúvallomást részleteiben nem mutatta be ítéletében. Ugyanakkor a vallomás lényege rögzítésre került, és helyesen jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy a sértett2 vallomásait csak az egyéb, aggálymentes bizonyítékokkal összhangban álló részei tekintetében lehet figyelembe venni, hiszen utóbb bekövetkezett mentális állapotra is kiható betegsége, esetleges - egyes bizonyítékok alapján felmerülő - érdekeltsége miatt a tanú szavahihetőségét fokozott körültekintéssel kellett vizsgálni.

Helytállóan döntött az elsőfokú bíróság a tanú4 és a tanú5 tanúk nyomozati vallomásának bizonyítékkénti elfogadása felől is. Megállapítható ugyanis, hogy a két vallomás tartalmaz ugyan hasonló részeket, bizonyos mondatok egyeznek is, de az egyenként 4-4 oldalnyi vallomás - szemben a védői érveléssel - egyáltalán nem mutat szó szerinti egyezőséget, eljárási szabályszerűségük a legcsekélyebb aggályt sem veti fel.

Az elsőfokú bíróság az ítélet 18. oldal 8. bekezdésben elmulasztotta a tárgyaláson ügyészi indítványra törvényesen felolvasott két vallomás kissé részletesebb ismertetését.

A tanú6 nyomozati vallomásában arról számolt be, hogy látta, miszerint a sértett1 szája széle fel volt dagadva és a nadrágja elől, a combjánál vérfoltos volt. Úgy tűnt, mintha drogos lenne, mert alig bírt menni, támolygott, egyáltalán nem beszélt, csak leült az ágy szélére összekuporodva és a táskáját magához szorította, lecsukta a szemét. E vallomásnak azért van jelentősége, mert további bizonyítékul szolgált a sértett1 állapotára, a bántalmazás megtörténteire nézve.

A tanú7 előadta, hogy nem volt pénzmozgás a számláján. Előző évben ellopták a mobiltelefonját, amiben a számlaszáma is benne volt. E vallomás azt támasztja alá, hogy elvileg ismerhették a jelen lévő I.r. és II.r. vádlott vagy a sértettek valamelyike azt a számlaszámot, amelyről pénzt kellett elutalnia a sértett1-nek, és hogy ez az átutalás sikertelen maradt.

Az életveszélyes sérülés tekintetében az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában fejtette ki azt, milyen okoknál fogva látta megállapíthatónak az oksági összefüggést a bántalmazás és a légmell kialakulása között, ugyanakkor elmulasztotta az így levonható ténybeli következtetéseket a tényállásban is rögzíteni. Ezt pótolta a másodfokú bíróság, amikor a vonatkozó részt a tényállásba helyezte át. E szerint pedig aggálytalanul megállapítható, hogy a bántalmazás során a sértett bordatörést szenvedett, amellyel egyenes oksági összefüggésben légmell alakult ki. E sérülés létrejöttében orvosi mulasztás nem játszott szerepet.

Noha a tanú3 sértett tekintetében a rendelkezésre álló bizonyítékok - az I.r. vádlott egyszeri pofonütésben megnyilvánuló bántalmazás tényét elismerő vallomása, a sértett1 és a tanú3 vallomásai - alapján mindössze az rögzíthető ítéleti bizonyossággal, hogy legalább egy alkalommal ütötte arcul az I.r. vádlott e sértettet. Annak - elsőfokú bíróság által helyesen értékelt - indítéka a sértett1 következetes vallomása alapján volt a tényállásban megállapítható. Arra vonatkozóan, hogy mekkora erejű volt az ütés, illetve, hogy a tanú3-nak annak következtében bármilyen sérülése keletkezett volna, egyetlen bizonyíték sem állt rendelkezésre. Miután mindennek jogi konzekvenciái vannak, a másodfokú bíróság pótolta a tényállás ebbéli hiányosságait.

Az elsőfokú bíróság törvényesen döntött a sértett2 igazságügyi elmeorvos szakértői vizsgálatára irányuló védői indítványok elutasításáról, az ítélet 23. oldal utolsó és 24. oldal első bekezdésében írt indokokkal az ítéltábla is egyetértett.

A bizonyítékok mérlegelésével rögzített tényállás alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az ítélet 18. oldal 6. bekezdésében, miszerint az I.r. és a II.r. vádlott azért bántalmazta a sértett1-et, mert az I.r. vádlott abban a feltevésben volt, hogy a sértett korábban - tudta nélkül - a saját bankszámlájára utalt el tanú7 számlájáról 18 millió forintot, és ebből az I.r. és a II.r. vádlott is részesedni kívánt. Ezért a sértett1 bántalmazással, és az ő, valamint gyermeke élete elleni fenyegetéssel arra akarták rákényszeríteni, hogy a 18 millió forintot utalja át az I.r. vádlott bankszámlájára. A minősített - élet elleni - fenyegetés a sértett1 és a sértett2 egyező vallomása szerint is csak a sértett1 irányában hangzott el, viszont abban - a másodfokú bíróság által kiegészített tényállás szerint - mindkét vádlott részt vett, csakúgy, mint a sértett bántalmazásában is, melynek következményeként több más sérülésével együtt életveszélyes sérülése is keletkezett. A sértett2-t az I.r. vádlott - kötelet téve a nyakára - vezette vissza a turai ingatlanba, fojtogatta, majd társával együtt - 8 napon belüli sérüléseket okozva - bántalmazták, mégpedig ugyanazon okból, mint a sértett1-et. A tanú4 I.r. vádlott általi bántalmazására is ezzel összefüggésben került sor: azért kapott - a korrigált tényállás alapján - legalább egy, sérülést nem eredményező pofont, mert nem jelezte a vádlottnak, hogy „lehúzták”, holott tudomással bírt az átutalásról.

Mindezek alapján a bizonyítékok törvényes mérlegelését támadó védői fellebbezések eredményre nem vezethettek, eltérő tényállás megállapítására ugyanis a felülmérlegelés tilalma folytán nem kerülhetett sor a másodfokú eljárásban sem. Miután döntésének magyarázatával az elsőfokú bíróság alapvetően nem maradt adós, az ítélet Be. 373.§ (1) bekezdés III/a) pontja szerinti hatályon kívül helyezésre sem látott alapot a másodfokú bíróság.

Az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést az I.r. és a II.r. vádlott bűnösségére. Helyesen vizsgálta a Btk. 2.§-ának alkalmazhatóságát, és indokoltan állapította meg, hogy az I.r. vádlott esetében a főszabály szerinti büntető törvényt kell alkalmazni, míg a II.r. vádlottnál a kedvezőbb feltételes szabadságra bocsátásra figyelemmel az elbíráláskori szabályok alkalmazása indokolt. Tévedett azonban a vádlottak cselekményeinek jogi minősítése során.

Igaz, és helyesen hivatkozik a védelem arra, hogy nem volt törvényes a személyi szabadság megsértésének vádlottak terhére történő megállapítása, de nem a védői érvelésben foglalt okok miatt. Könnyű belátni, hogy ha és amennyiben a személyi szabadság megsértése lenne az a bűncselekmény, amelyért a vádlottaknak felelniük kell, abban az irányadó tényállás szerint mindketten, és mind a sértett¹, mind a sértett² sérelmére szándékegységben vállaltak tevőleges szerepet. Téves ebből a szempontból az a hivatkozás, mely szerint személyi szabadságtól való megfosztás során nem alkalmaztak erőszakot, illetve, hogy lehetőségük lett volna a sértetteknek eltávozni, mert egyik sem szükséges a bűncselekmény törvényi tényállásának kimerítéséhez. Utóbbi kapcsán azt is meg kell jegyezni, hogy a tanúvallomások szinte kivétel nélkül azt tartalmazták, hogy a házban mindenki félt az I.r. vádlottól, ez volt az oka annak, hogy még akkor sem merték elhagyni a sértettek az ingatlant, mikor a vádlott ébersége lankadt, vagy éppen elaludt. A jelen esetben azonban az irányadó tényállás szerint a sértetteket nem minden ok nélkül marasztalták a vádlottak a turai házban: azért bántalmazták a sértetteket, és a sértett¹-t öléssel is fenyegették, hogy az I.r. vádlott jogtalan vagyoni igényének érvényt szerezzenek. Ez a magatartás pedig túlmutat a személyi szabadság megsértése büntetvényi tényállásának keretein.

Miután a vádlottak jogtalan haszonszerzés végett a sértetteket arra kényszerítették, hogy tegyenek eleget a vádlotti követelésnek, azaz a pénzt utalják át, de erre nem került sor, a zsarolás büntetvényi kísérletéért tartoznak büntetőjogi felelősséggel, mégpedig, miután a törvényi tényállást egymás tevékenységéről tudva, közösen valósították meg, társtettesként.

Tekintettel arra, hogy a sértett¹ vonatkozásában mindkét vádlott élet elleni fenyegetést is alkalmazott, esetében a zsarolás minősített esete állapítandó meg, melyet ugyancsak társtettesként valósítottak meg.

Ekként

- Az I.r. vádlott cselekményei 2 rb., - egy esetben az 1978. évi IV. törvény 323. § (1) bekezdésébe ütköző és (2) bekezdés b) pontja, egy esetben pedig az 1978. évi IV. törvény 323. § (1) bekezdése szerinti -társtettesként elkövetett zsarolás büntette kísérletének;
- A II. r. vádlott cselekményei 2 rb. - egy esetben a jelenleg hatályos Btk. 367. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja, egy esetben pedig a Btk. 367. § (1) bekezdése szerinti -társtettesként elkövetett zsarolás büntette kísérletének

minősülnek. A társtettesesség és a kísérlet az I.r. vádlott tekintetében az 1978. évi IV. törvény 20.§ (2) bekezdésén és 16.§-án, a II.r. vádlott tekintetében a Btk. 13.§ (3) bekezdésén és a 10.§-án alapul.

A személyi szabadság megsértésének büntette a zsarolással csupán látszólagos halmazatot képez, megállapíthatóságára nem kerülhet sor, mindössze a büntetés kiszabása körében értékelendő tényező.

A bántalmazás következtében a sértett1 életveszélyes sérülést, a sértett2 pedig 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett el, ugyanakkor esetében is reális esélye volt az életveszélyes eredmény bekövetkezésének.

Az állandósult bírói gyakorlat szerint a súlyosabban minősülő testi sértés társtettesként való elkövetése megállapításának van helye, ha az elkövetők szándékegységben cselekedve bántalmazták a sértettet, de az adott elkövető vonatkozásában tényként állapítható meg, hogy ő a saját cselekményével csupán 8 napon belül gyógyuló sérülést okozott (BJD 8504.)

Az irányadó tényállás szerint a vádlottak a jogtalan haszonszerzésben megnyilvánuló közös cél elérése érdekében folyamatosan és felváltva, egymás tevékenységéről tudva, részben eszközzel, részben puszta kézzel, lábbal, kis-, közepes és nagy erővel egyaránt bántalmazták a két sértettet. A szándékegységben kifejtett bántalmazó magatartás következtében a vádlottak mindketten a súlyosabb eredményért tartoznak felelősséggel.

Utalva a védői érvelésre, a másodfokú bíróság kiemeli, hogy annak, miszerint a sértett1 saját felelősségére elhagyta a kórházat, az életveszélyes sérülésért való felelősség megállapíthatóságában nincs jelentősége, azt a sérülést ugyanis, amelynek következtében a sértett életveszélyes állapotba került, a vádlottak okozták. Csak az ún. szándékon túli eredmény tekintetében lenne indokolt a vádlottak eredményért való felelősségét vizsgálni, nevezetesen, ha a sértett1 az orvosi ellátás szándékos megkerülése miatt el is halálozott volna, mert ez már nyilvánvalóan nem a vádlottak magatartásával állt volna összefüggésben.

Mindezen érvelésre tekintettel az élet, testi épség és egészség elleni bűncselekmény

- Az I. r. vádlott vonatkozásában 2 rb. társtettesként elkövetett testi sértés büntetnének - amelyből 1 rb. kísérlet - értékelendő, amely a 1978. évi IV. törvény 170. § (1) bekezdésébe ütközik és a (6) bekezdés I. fordulata szerint minősül;
- A II. r. vádlott tekintetében 2 rb. társtettesként elkövetett testi sértés büntetnének - amelyből 1 rb. kísérlet - értékelendő, amely a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütközik és a (8) bekezdés I. fordulat szerint minősül.

A tanú3-t az I.r. vádlott általi bántalmazását az elsőfokú bíróság helyesen minősítette aljas indokból elkövetettnek. Ugyanakkor a bűncselekmény megnevezése helyesen nem vétség, hanem büntett, továbbá mivel a bántalmazás eredményeképpen sérülés nem keletkezett, a testi sértés az 1978. évi IV törvény 16.§-a értelmében kísérleti szakban rekedt.

A III.r. vádlott vonatkozásában osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság álláspontját. a sértett1 eleinte következetesen terhelte a vádlottat, és állította, hogy a III.r. vádlott is bántotta. Tettenérhető azonban a vádlottnak tulajdonított szabadulása miatti hálája, amely vallomásainak visszavonásához vezetett. Miután az elsőfokú bíróság az ennek folytán keletkező kétségeket a Be. 4.§ (2) bekezdése alapján a vádlott javára értékelve fogadta el a tényállása alapjául a tanú tárgyalási vallomását, kizárólag a Be. 6.§ (3) bekezdés b) pontjára alapítottnan - azaz bizonyítottság hiányában- kerülhetett sor a vádlott felmentésére. Ezért a felmentés jogcímének bűncselekmény hiányára történő módosítására irányuló védelmi perorvoslat nem vezethetett eredményre.

A büntetés kiszabása körében irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket az elsőfokú bíróság lényegében helyesen sorolta fel, azonban a súlyosító-enyhítő körülmények a minősítésbeli változtatás folytán, továbbá a Kúria 56. számú Büntető kollégiumi véleményében írtakra is pontosításra szorulnak.

Súlyosító körülményként értékelendő büntetett előéletén túlmenően visszaesői minősége, a bűncselekményekben betöltött kezdeményező szerepe. Mindkét vádlott esetén súlyosító körülmény valamennyi bűncselekményben a társtettesi elkövetés, a sértett¹ és a sértett² sértettek sérelmére megvalósított bűncselekmények tekintetében az elhúzó, hosszantartó, személyi szabadságuk nagyfokú korlátozása mellett kifejtett bántalmazás, amely mindkét sértett megaláztatásával, sanyargatásával járt.

A súlyosító körülmények köréből a II.r. vádlott esetén mellőzi azon megállapítást, hogy vele szemben újabb büntetőeljárások indultak. Az értékelés ugyanis - az ártatlanság vélelméből következően - fordított logika alapján történhet: az újabb büntetőeljárással, bűnössége megállapításakor lehet (és adott esetben kell is) súlyosító körülményként figyelembe venni azt, hogy az abban megvalósított bűncselekményt a jelen büntetőeljárás hatálya alatt követte el a vádlott.

Tekintettel arra, hogy a vádlottak terhén egy kiemelkedő tárgyi súlyú, 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmény is megállapításra került, az időmúlásnak már nincs olyan számottevő enyhítő hatása, mint amennyire a védelem azt hangsúlyozta.

A halmazati büntetés elsőfokú bíróság által helytállóan felhívott szabályaira figyelemmel a büntetés középértéke az I.r. vádlott esetén 8, a II.r. vádlott esetén 6 év szabadságvesztés volt. A fenti büntetéskiszabási tényezőkre, valamint a súlyosabban büntetendő zsarolás büntetése figyelemmel a másodfokú bíróság álláspontja szerint a büntetési célok a szabadságvesztés tartamának emelésével érhetők el, mindkét vádlott esetén a középértéket megközelítő tartamra.

Ezért - a közügyektől eltiltást nem érintve - az I. r. vádlott szabadságvesztés büntetését 8 évre, a II. r. vádlott szabadságvesztés büntetését 5 év 6 hónapra felemelte.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata, a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezések törvényesek.

A járulékos kérdések tekintetében a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság számos bűnjel további sorsáról egyáltalán nem rendelkezett (példának okáért a lefoglalt kábítószergyanús anyagokról, a bűnjeljegyzék 2., 9., 31., 55-56., és 65. tétele alattiokról), míg másokról (pl. vérrel szennyezett ruhadarabokról) megállapította, hogy azok az állam tulajdonába kerülnek, az elkobzott tárgyak tulajdonjogát sem tisztázta a Btk. 73.§ (3) bekezdésére figyelemmel. Mindezekben való megalapozott állásfoglalás adott esetben az érdekelt meghallgatását vagy legalábbis nyilatkozatát igénylik, amely a másodfokú eljárás kereteit mindenképpen meghaladja. Ezért az elsőfokú bíróság ítéletének bűnjelre vonatkozó rendelkezését a Be. 376.§ (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a Be. XXIX. Fejezetében meghatározott különleges eljárás lefolytatására utasította.

Az elsőfokú bíróság a II. r. és a III.r. vádlottak előzetes fogvatartási adatait tévesen rögzítette, ezeket a másodfokú bíróság helyesbítette.

Miután az elsőfokú bíróság a 2013. november 19. napján tartott tárgyaláson a tárgyalást megismételte, az ezt megelőző tárgyalási határnapok feltüntetését és a részbeni folytatólágosságra utalást mellőzni kellett.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla a Budapest Környéki Törvényszék 11.B.33/2013/105. számú ítéletét a Be. 372.§ (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint részben megváltoztatta, a bűnjelek tekintetében a Be. 376.§ (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, míg egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 371.§(1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a vádlottak védelmét kirendelt védő látta el. A védelem ellátásával felmerült bűnügyi költséget az ítéltábla a Be. 381. § (1) bekezdés alapján megállapította és az I.r. és II.r. vádlottak tekintetében - eredménytelen fellebbezésük folytán - Be. 338. § (1) bekezdése alapján akként rendelkezett, hogy azt a vádlottak viselik, míg a felmentett III.r. vádlott esetén a bűnügyi költséget a Be. 339.§ (1) bekezdése alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. év június hó 12. napján

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

dr. Borbás Virág Bernadett sk.
előadó bíró

Zólyominé dr. Törő Erzsébet sk.
bíró

A Budapest Környéki Törvényszék 11.B.33/2013/105. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.334/2014/10. számú ítéletében írt módosításokkal 2015. év június hó 12. napján jogerőre emelkedett és - a bűnjelekre vonatkozó rendelkezés kivételével - végrehajtható.

Budapest, 2015. év június hó 12. napján

Máziné dr. Szepesi Erzsébet sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Moncz Tímea
tisztviselő